

30.3.18

62a (ש"מ דאה וראה דיה ואיה אחת היא) 63b → (אמר רב יהודה עוף המסרט כשר לטהרת מצורע)

1. ולקח אֶזוֹב וְטָבַל בְּמִים אִישׁ טְהוֹר וְהָזָה עַל הָאֵהָל וְעַל כָּל הַכְּלִים וְעַל הַנְּפֹשׁוֹת אֲשֶׁר הֵיוּ שָׁם וְעַל הַנֶּגַע בְּעֶצֶם אוֹ בְּחֶלֶל אוֹ בְּמַת אוֹ בְּבֶקֶר: בַּמְדָּבָר יֵט, יח

2. כִּי לֹא תִשְׁתַּחֲוֶה לְאֵל אֲחֵר כִּי יִקְוֶה קָנָא שְׂמוֹ אֶל קָנָא הוּא: שְׁמוֹת לַד, יד

3. צְדָקָתְךָ כְּחֵרֵי אֵל מִשְׁפָּטְךָ תְּהוּם רַבָּה אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה': תַּהֲלִים לו, ז

4. וְאֵת הַתְּנַשְׁמֹת וְאֵת הַקָּאֵת וְאֵת הַרְחֵם: וִיקְרָא יֵא, יח

5. אֲשֶׁרֶקֶה לָהֶם וְאֶקְבָּצֵם כִּי פְדִיתִים וְרְבוּ כְמוֹ רְבוּ: זְכִירָה י, ח

6. רָאשׁוּ כְתָם פֹּז קְנֻזוֹתָיו תִּלְתְּלִים שְׁחֹרוֹת פְּעוֹרָב: שׁוֹשׁ ה, יא

7. וְרָאָה הַלֶּהֶן אֵת הַנֶּגַע וְהֵנָּה מְרָאָהוּ עַמֶּק מִן הָעוֹר וּבוֹ שָׁעַר צָהָב דָּק וְטָמֵא אֹתוֹ הַלֶּהֶן נִתְּקָה הוּא צְרַעַת הָרֹאשׁ אוֹ הַזָּקֵן הוּא: וִיקְרָא יג, ל

8. וְאֵת הַדָּאָה וְאֵת הָאֵיָה לְמִינָהּ: אֵת כָּל עֶרֶב לְמִינוֹ: ... וְאֵת הַנֶּזֶץ לְמִינָהּ: וְאֵת הַחֲסִידָה הָאֲנָפָה לְמִינָהּ וְאֵת הַדּוֹכִיפַת וְאֵת הָעֵטְלָף: וִיקְרָא יא, יד-טז, יט

9. וְהָרָאָה וְאֵת הָאֵיָה וְהַדְּיָה לְמִינָהּ: דְּבָרִים יד, יג

10. נִתְּיָב לֹא יֵדְעוּ עֵיט וְלֹא שְׁזַפְתּוּ עֵין אֵיָה: אִיּוֹב כח, ז

- I Status of the “scratching bird” - valid for טהרת מצורע (i.e. – טהור to be eaten) – that is the “white sparrow” regarding which ר"א and חכמים disagreed (above, in extending עורב מינו to עורב ר"א – מינו prohibiting)
 - a Version1 (אמימר): they disagreed about green-bellied bird; all agree that white-bellied sparrow is permitted – הלכה כר"א
 - b Version2 (מר זוטרא): disagreed about white-bellied sparrow; agreed that green-bellied sparrow is forbidden – הלכה כרבנן
 - i Analysis: statement זו היא סנונית לבנה only works according to v2; to version 1, all agree that white is permitted
 - 1 Answer: they agree to exclude black-bellied (domestic) sparrow
- II Extension of תורים and בני יונה to similar birds
 - a יהודה – akin to יונים (only valid when young); תורין רחבה and דאציפי (only valid when mature)
 - i Challenge (רב דניאל בר קטינא): ruling that any bird drinking from מי חטאת invalidates it (due to backwash) except יונה
 - 1 And: if תסיל is judged to be like יונה, should include תסיל in excluded birds
 - 2 Answer: תסיל spits back; יונה doesn't
 - ii יהודה דב צוצייני תורין are valid for מזבח (רחבה) של תורין mentioned above
 - 1 Challenge: v. 1 indicates אזוב and that excludes any “modified” moss (e.g. אזוב יון)
 - 2 Answer1 (אביי): anything that's name was changed before תורה and the תורה was exacting in its demand – מעכב and these birds' alternate names are “new”
 - 3 Answer2 (רבא): in their home region, they are just called תורין
- III Identifications of various birds
 - a יהודה: those locusts that reside among wild bushes are מותר; those that are found in the cabbage אסורים
 - i דבינא and מכות are given for eating the latter
 - b יהודה: צרדא (type of bird) permitted, ברדא is prohibited (בר מיניה – סימן) ספק מרדא (בר מיניה – סימן)
 - i דב אסי 7 other ספקות (lists them) –because their gizzard only peels with a knife,
 - 1 Even if: left out in the sun, unlike duck brought to שמואל that was peeled by hand after being in sun
 - 2 ספק → מרדו of the marsh is the אביי
 - c דב פפא: the rooster of the marsh is אסור, but the hen is מותר (סימן)
 - i אמימר: observed that hen attacking other birds – known as גירותא
 - d דב: the bird פירו is אסור, the bird שבור is מותר (סימן) – פירו רשיעא – evil pro-Zoroastrian king in 5th c.)
 - e דב הונא: בונא is permitted, פרווא is prohibited (סימן) – פרווא was a well-known אמגוש [sorcerer→wicked]
 - f דב פ: the מרדו that reclines (זגיד) to eat is permitted, the one that bows to eat (סגיד) – אסור (סימן) – v. 2
 - g דב שמואל: the bird known as “wine drinker” is prohibited (סימן) – שתוי יין are invalid for עבודה
 - h דב שמואל: the bird known as “wine-mixer” is prohibited; בת מזגא חמרא is permitted (סימן) – יפה כח הבן מכה האב – סימן)
 - i דב יהודה: the flamingo (שקיטנא) has some types which are מותר, others – אסור
 - j דב יהודה: description of שלך and דוכיפת – יוחנן – ר' response to seeing שלך and ant (v. 3)
 - k דב אמימר: some birds are אסור only in places where similar-looking birds, which are אסור, are to be found
 - l דב ברייתא: definition of תנשמת – from context, is bird (v. 4) or שרץ (אביי identifies each)
 - m דב יהודה: further identifications – קאת and רחם – רחם about אגדות (v. 5)
 - n דב ברייתא: the raven – is black (v. 6); למינו extends to white (“valley”) raven (v. 7); למינהו – a raven with a dove's head
 - o דב יהודה: definition of חסידה and אנפה – different types of kite-birds
- IV Reassessing the list of “24” עופות טמאים (יא ויקרא lists 20; דברים lists 21)
 - a Suggestion: דאה, not listed in דברים, could be added – but that leads to 22
 - i Answer: add למינה (x2) and למינו (v. 8); but that leads to 26; subtracting דאה still leaves 25
 - ii Answer: דיה ודיה are the same; דיה listed in דברים (v. 9) to clarify דיה, not to add another type
 - 1 Note: this is at odds with ר' אבהו who identifies ראה::איה, that it sees far (v. 10)
 - 2 Therefore: ר' אבהו must identify all four (דאה, ראה, איה, דיה) as one bird → he only has 23 עופות טמאים